

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/195877,V-edycja-Biegu-Pamieci-ze-Swiatlem-Pokoju-Oswiecim-Gliwice-18-stycznia-2024.html>
03.05.2024, 05:39

V edycja Biegu Pamięci ze Światłem Pokoju - Oświęcim - Gliwice, 18 stycznia 2024

26 lutego o godz. 12.00 w auli bł. ks. Jana Machy w Zespole Szkół Technicznych nr 2 im. Mariana Batko w Chorzowie odbyła się sesja popularno-naukowa podsumowująca V Bieg Pamięci ze Światłem Pokoju. W programie: spotkanie z byłym więźniem oświęcimskim Zdzisławą Włodarczyk, prelekcja Renaty Skoczek, pracownika Oddziału IPN w Katowicach, na temat przedwojennej chorzowskiej społeczności żydowskiej oraz premierowa relacja filmowa z realizacji projektu.

18 stycznia 2024 r. odbył się V Bieg Pamięci ze Światłem Pokoju, którego główni organizatorzy to Zespół Szkół Technicznych nr 2 im. Mariana Batko z Chorzowa oraz Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach. W tegorocznej edycji w uroczystościach inauguracyjnych wzięli udział dr Karol Nawrocki, prezes Instytutu Pamięci Narodowej oraz starosta bieruńsko - lędziński Bernard Bednorz, wiceprezydent Urzędu Miasta w Oświęcimiu Krzysztof Kania, dyrektor Oddziału IPN w Katowicach dr Andrzej Sznajder, dyrektor Zespołu Szkół Technicznych nr 2 w Chorzowie Harald Kajzer oraz naczelnik Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej IPN w Katowicach Ryszard Mozgol.

- Spotkaliśmy się dziś, by oddać hołd, cześć i pamięć tym, którzy byli już o krok od oswobodzenia, którzy czekali na to, aby opuścić niemiecki obóz koncentracyjny, ale pazerni na przymusową pracę ludzkich rąk Niemcy postanowili ich pędzić przez dziesiątki kilometrów w zimie, w mrozie, mordując ich także na tej długiej trasie w marszu śmierci

- powiedział prezes IPN dr Karol Nawrocki.

Dowodem na rosnącą popularyzację inicjatywy jest cyklicznie powiększająca się liczba uczestników biegu i wzrastająca dzięki temu świadomość oraz wiedza historyczna związana z akcją ewakuacyjną Niemieckiego Nazistowskiego Obozu Koncentracyjnego i Zagłady Auschwitz - Birkenau przeprowadzoną w styczniu 1945 r. Po raz piąty w formie sztafetowego biegu, ponad setka uczniów z kilkunastu szkół z Chorzowa, Oświęcimia, Łędzin, Bierunia, Tychów, Mikołowa, Borowej Wsi, Przyszowic i Gliwic upamiętniła ofiary marszu śmierci pędzonego z Oświęcimia do Gliwic. Podobnie jak w czterech poprzednich

edycjach uczestnicy wczesnym rankiem oddali hołd ofiarom obozu oświęcimskiego pod „ścianą śmierci” przy Bloku 11, a spod przyobozowej mogiły ostatnich ofiar KL Auschwitz, ze światłem pokoju, wyruszyli biegiem sztafetowym na trakt oświęcimsko – gliwicki. W trakcie biegu połączono symbolicznym światłem miejsca pamięci związane z marszem śmierci. Bieg pamięci odbył się przy współdziałaniu lokalnych władz i społeczności powiatu oświęcimskiego, bieruńsko – lędzińskiego, Bierunia, Tychów, Mikołowa, Borowej Wsi, Przyszowic oraz Gliwic.

Prezes IPN podziękował młodzieży biorącej udział w biegu za ich determinację w pielęgnowaniu pamięci narodowej:

- Będziecie nieść Światło Wolności, Światło Pokoju, Światło Pamięci przez kolejne kilometry. To Światło nie może zgasnąć. Dzisiaj niesiecie je za sprawą swoich nóg – proszę, aby to Światło nie zgasło w waszych sercach i waszych umysłach.

Koordinator wydarzenia Adam Lichota, nauczyciel z Zespołu Szkół Technicznych nr 2 im. Mariana Batki w Chorzowie, który organizuje bieg, powiedział, że jest to projekt edukacyjno-sportowy. *„Celem jest upamiętnienie marszu śmierci ze stycznia 1945 r., pędzonego z obozu oświęcimskiego do Gliwic. Był jednym z elementów akcji ewakuacyjnej i likwidacyjnej obozu w momencie, gdy kończyły się działania wojenne. Niemieccy naziści postanowili ukryć prawdę o tym obozie. My chcemy udowodnić, że to się im nie udało”* – wyjaśnił.

Wśród uczestniczek biegu jest Marika, uczennica szkoły podstawowej w Borowej Wsi. *„Biorę udział w biegu już po raz drugi. Ważne dla mnie jest upamiętnienie wydarzeń, które tu miały miejsce. Ważne, byśmy o tym pamiętali”* – powiedziała uczestniczka sztafety.

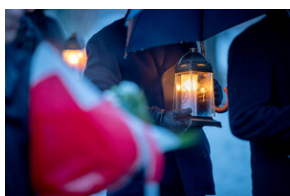
V edycja Biegu Pamięci ze Światłem Pokoju – Oświęcim – Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

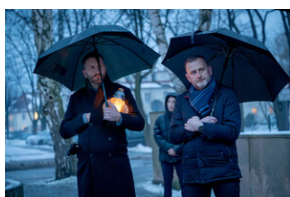
V edycja Biegu Pamięci ze Światłem Pokoju – Oświęcim – Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

V edycja Biegu Pamięci ze Światłem Pokoju – Oświęcim – Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

V edycja Biegu Pamięci
ze Światłem Pokoju -
Oświęcim - Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

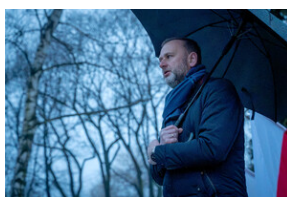
V edycja Biegu Pamięci
ze Światłem Pokoju -
Oświęcim - Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

V edycja Biegu Pamięci
ze Światłem Pokoju -
Oświęcim - Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

V edycja Biegu Pamięci
ze Światłem Pokoju -
Oświęcim - Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

V edycja Biegu Pamięci
ze Światłem Pokoju -
Oświęcim - Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

V edycja Biegu Pamięci
ze Światłem Pokoju -
Oświęcim - Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

V edycja Biegu Pamięci
ze Światłem Pokoju -
Oświęcim - Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

V edycja Biegu Pamięci
ze Światłem Pokoju -
Oświęcim - Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

V edycja Biegu Pamięci
ze Światłem Pokoju -
Oświęcim - Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

V edycja Biegu Pamięci
ze Światłem Pokoju -
Oświęcim - Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

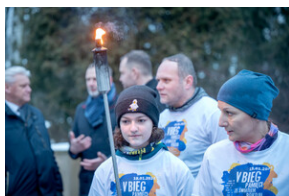
V edycja Biegu Pamięci
ze Światłem Pokoju -
Oświęcim - Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

V edycja Biegu Pamięci
ze Światłem Pokoju -
Oświęcim - Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

V edycja Biegu Pamięci
ze Światłem Pokoju -
Oświęcim - Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

V edycja Biegu Pamięci
ze Światłem Pokoju -
Oświęcim - Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

V edycja Biegu Pamięci
ze Światłem Pokoju -
Oświęcim - Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

V edycja Biegu Pamięci
ze Światłem Pokoju -
Oświęcim - Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

V edycja Biegu Pamięci
ze Światłem Pokoju -
Oświęcim - Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

V edycja Biegu Pamięci
ze Światłem Pokoju -
Oświęcim - Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

V edycja Biegu Pamięci

V edycja Biegu Pamięci

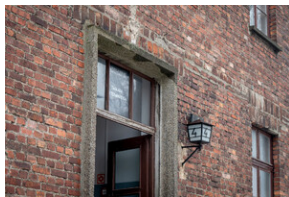
V edycja Biegu Pamięci

ze Światłem Pokoju -
Oświęcim - Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

V edycja Biegu Pamięci
ze Światłem Pokoju -
Oświęcim - Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

ze Światłem Pokoju -
Oświęcim - Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

V edycja Biegu Pamięci
ze Światłem Pokoju -
Oświęcim - Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

ze Światłem Pokoju -
Oświęcim - Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

V edycja Biegu Pamięci
ze Światłem Pokoju -
Oświęcim - Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

V edycja Biegu Pamięci
ze Światłem Pokoju -
Oświęcim - Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

V edycja Biegu Pamięci
ze Światłem Pokoju -
Oświęcim - Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

V edycja Biegu Pamięci
ze Światłem Pokoju -
Oświęcim - Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

V edycja Biegu Pamięci
ze Światłem Pokoju -
Oświęcim - Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

V edycja Biegu Pamięci
ze Światłem Pokoju -
Oświęcim - Gliwice.
Fot.: IPN K. Łojko

Oprócz marszałka województwa śląskiego Jakuba Chełstowskiego, honorowymi patronatami tegoroczną edycję objęli: starosta powiatu bieruńsko - lędzińskiego Bernard Bednorz, prezydent miasta Oświęcim Janusz Chwierut, burmistrz Bierunia Krystian Grzesica, prezydent miasta Chorzowa Andrzej Kotala i prezydent miasta Gliwice Adam Neumann oraz Komenda Wojewódzka Policji w Katowicach. Dopełnieniem sztafetowego biegu młodzieży była konferencja popularno - naukowa, będąca jednocześnie podsumowaniem biegu, która odbyła się - 26 lutego 2024 r., w auli im. bł. ks. Jana Machy, w Zespole Szkół Technicznych nr 2 im. Mariana Batko w Chorzowie, gdzie młodzież miała okazję spotkać się z żywym świadkiem historii - więźniem obozu oświęcimskiego. Projektowi towarzyszył również wojewódzki konkurs literacko - plastyczno - fotograficzny przeznaczony dla młodzieży szkolnej - „Jeszcze jeden dzień, jeszcze jedna noc... aż zapłonie światło” - codzienność w obozie koncentracyjnym, zorganizowany przez Zespół Szkół Technicznych nr 2 im. Mariana Batko w Chorzowie.

V edycja Biegu Pamięci ze Światłem Pokoju (plakat).

Marsz śmierci – w ten sposób określa się zorganizowaną przez Niemców masową ewakuację więźniów i jeńców z niemieckich obozów koncentracyjnych zlokalizowanych w Europie Wschodniej i Środkowej do obozów w głębi III Rzeszy. Tam więźniowie mieli nadal służyć jako darmowa siła robocza na potrzeby niemieckiego przemysłu zbrojeniowego.

Zbliżanie się frontów alianckich, a przede wszystkim wojsk sowieckich w 1944 i 1945 r. spowodowało, że władze SS, które nadzorowały funkcjonowanie obozów koncentracyjnych, zdecydowały się na deportację więźniów na masową skalę do innych obozów koncentracyjnych znajdujących się na terenie III Rzeszy. Najczęściej ewakuacja odbywała się pieszo, ale były takie przypadki, gdzie część więźniów transportowano koleją. Tak było np. w obozie koncentracyjnym dla kobiet w Ravensbrück, gdzie część więźniarek została wywieziona bydłocymi wagonami, a część zmuszono do pieszego wymarszu z obozu.

Niemcy zmuszali więźniów i jeńców, często skrajnie wycieńczonych z głodu, chorób i nadmiernej pracy, do pieszego, wielokilometrowego marszu, często bez jedzenia i odpowiedniego odzienia, które zapewniałoby ochronę przed mrozem. Warto zauważyć, że większość marszów odbywała się zimą na przełomie 1944 i 1945 r., w śniegu i wielostopniowym mrozie. Każdego dnia marszu więźniowie mieli do pokonania odcinki długości 20-30 kilometrów, a noclegi odbywały się najczęściej pod gołym niebem. Każde odstępstwo od kolumny traktowane było jako próba ucieczki albo wskazywało, że więzień nie jest w stanie iść dalej – w takich przypadkach esesmani dokonywali rozstrzelania. Jak widać pędzenie jeńców było zaplanowane i prowadzone przez Niemców w taki sposób, aby spowodować wśród nich jak najwyższą śmiertelność. Pierwsze marsze śmierci na polskich ziemiach miały miejsce w 1944 r. i były ewakuacją z obozu w Majdanku.

W połowie stycznia 1945 r. władze SS nadzorujące KL Auschwitz wydały rozkaz ostatecznej ewakuacji więźniów i likwidacji obozu. Od 17 do 21 stycznia 1945 r. w pieszych kolumnach ewakuacyjnych konwojowanych przez uzbrojonych esesmanów z KL Auschwitz i jego podobozów wyprowadzono około 56 tysięcy więźniów. Najdłuższą drogę mieli do pokonania więźniowie z podobozu Auschwitz w Jaworznie. 3200 osób przeszło do KL Gross-Rosen na Dolnym Śląsku – to około 250 kilometrów.

PLIKI DO POBRANIA

[Program V edycji Biegu Pamięci ze Światłem Pokoju. \(pdf, 321.58 KB\) 10.01.2024 15:10](#)